

Osallistujat

Katri Niskanen, TEM (pj)
Martta Valanta, TEM (sihteeri)
Pekka Lindroos, SM
Iida Niemi, UM
Jukka Haapamäki, OKM
Jukka Erkkilä, VM
Harry Berg, Migri
Joonas Halla, BF
Jannika Saario, KEHA
Maija Silpola, Verohallinto
Maisa Gynther, DVV
Tom Marsti, DVV
Juhani Ruutu, Poliisihallitus
Nico Käräjäoja, VM (kohdan 3 käsittelyn ajan)
Johannes Mielo, VM (kohdan 3 käsittelyn ajan)
Riikka Noponen, VM (kohdan 4 käsittelyn ajan)

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Puheenjohtaja avannut kokouksen klo 10:17. Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio. Todettiin, että kokousagendan ulkopuolisia muita asioita ei ole käsiteltäväksi.

2. Työsuunnitelman käsittely

Työryhmän työsuunnitelmaluonnos on lähetetty etukäteen työryhmälle arvioitavaksi. Edellisessä kokouksessa keskustellun mukaisesti kuhunkin työryhmäkokoukseen on tarkoitus nostaa eri teemoja käsittelyyn. Työryhmän alkukaudesta käsitellään laajempia kokonaisuuksia, jotta niiden jatkokäsittelylle on riittävästi aikaa työryhmän toimikauden mittaan. Loppukaudesta keskitytään ratkaisuvaihtoehtojen mallintamiseen sekä pienempiin kokonaisuuksiin. Työsuunnitelmaan on merkitty vastuutahot kunkin teeman kohdalle, jotta työryhmällä on etukäteen tiedossa, minkä tahojen panosta erityisesti toivotaan kunkin teeman käsittelyyn. Yleisenä toiveena on, että ne työryhmän jäsenorganisaatiot, jotka itse tarjoavat palveluita osana maahanmuuttajan palvelupolkua, valmistautuisivat omalta osaltaan arvioimaan, voisiko palveluita tarjota ulkomailta tapahtuvan etärekisteröitymisen (joko vahva tai heikompi tunnistautuminen) perusteella ja millä edellytyksillä.

Keskusteltiin työsuunnitelman aikatauluvalinnoista ja siitä, että työryhmän työskentelyssä on tarkoitus huomioida asettamis päätöksen mukaisesti arvioitavien ratkaisuvaihtoehtojen säädösmuutostarpeet sekä kustannusarviot kunkin käsiteltävän vaihtoehdon kohdalla hyödyntäen sekä työryhmäkokouksia että tarpeen mukaan erillisiä käsittelyitä suppeammilla kokoonpanoilla. Todettiin, että työsuunnitelman on tarkoitus olla osaltaan elävä asiakirja, joka joustaa havaittujen tarpeiden perusteella.

3. Elämäntapahtumalähtöisen digitalisaation edistämishjelman esittely / Nico Käräjäoja, VM, Johannes Mielo, VM

Edellisessä työryhmäkokouksessa keskustellun mukaisesti työryhmän työllä voidaan nähdä yhtymäkohtia elämäntapahtumalähtöisen digitalisaation edistämishjelman tavoitteisiin. Valtiovarainministeriön koordinoiman ohjelman hankepäällikön Nico Käräjäojan ja hankekoordinaattorin Johannes Mielon kanssa käytyjen taustakeskustelujen pohjalta on tunnistettu hankkeiden välisen yhteistyön mahdollisuus. Työperäinen maahanmuutto on lisäksi nostettu ohjelman kehittämissuunnitelmassa yhdeksi priorisoiduksi elämäntapahtumaksi, johon palvelukehittämistä tulisi tulevana vuosina suunnata.

Yhteistyön muotojen osalta on keskusteltu erityisesti mahdollisuudesta hyödyntää ohjelman palvelumuotoiluosaamista suoraan työryhmän tehtävien tukena eli ratkaisuvaihtoehtojen ja niiden vaikutusten arvioinnissa. Tälle työlle sopiva ajankohta voisi olla kevättalvella. Ohjelmalla on myös osaamista sidosryhmäkeskustelujen fasilitoinnista, jota voitaisiin hyödyntää hallinnon asiakkaiden ja työnantajien kokemusten tarkentamassa tarkastelussa. Kevätkaudella, kun työryhmätyöskentelyssä on pystytty tarkentamaan etenemisvaihtoehtoja, voitaisiin jatkaa keskusteluja siitä, miten voitaisiin kohdennetummalla tavalla osallistaa sidosryhmiä ongelmakohtien tarkentamiseksi.

Työryhmää kiinnosti kuulla kokemuksia ohjelman kärkipilottihankkeesta eli "edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito" -kokonaisuudesta. Ohjelmassa on tunnistettu implementoinnin haasteita liittyvän erityisesti hankkeiden poikkisektoraalisuuteen. Haasteita liittyy myös omistajuuskysymyksiin, kun muutokset usein johtavat usein jossain määrin myös tehtävien ja vastuiden muuttumiseen. Jotta pilottihankkeista päästään pysyvään toteutukseen, on keskeistä rajata selkeästi, mitä ollaan tekemässä ja miten asetetut tavoitteet voidaan asteittain saavuttaa.

TEM osallistuu ohjelman ohjausryhmään 29.10.2025, jossa on tarkoitus keskustella em. yhteistyön tekemisestä ohjelman puitteissa ja jonka jälkeen voidaan tehdä tarkempia suunnitelmia yhteistyön tiivistämisestä, jos ohjausryhmä esityksen tältä osin hyväksyy.

4. Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon esittely / Riikka Noponen, VM

Eurooppalainen digitaalisen identiteetin lompakko tulee Suomessa käyttöön 24.12.2026 mennessä. Lompakon tarjoaminen on EU-jäsenmaille pakollista mutta sen hyödyntäminen on käyttäjille vapaaehtoista ja maksutonta, ja se tulee mahdollistamaan sähköisen tunnistautumisen, sähköisten todistusten hallinnan sekä sähköisen allekirjoittamisen. Ulkomaan kansalaisten osalta huomionarvoista on, että lompakon käyttöönotto edellyttää olemassa olevaa rekisteri-identiteettiä väestötietojärjestelmässä, eikä EU-alueen ulkopuolelta tuleville olla nyt mahdollistamassa etärekisteröintiä lompakon käyttöönottamiseksi.

Lompakosta on tarkoitus tulla uusi mahdollinen vaihtoehto tunnistautumiseen jo olemassa olevien tunnistautumisvälineiden rinnalle. Sen etuna pidetään riippumattomuutta asiakkuudesta verrattuna verkkopankkitunnuksiin tai mobiilivarmenteeseen. Lompakon kehittämiseen liittyy edelleen avoimia kysymyksiä esimerkiksi lompakon käyttöönoton käytännön kysymyksissä.

Keskusteltiin, että lompakkoa voitaisiin harkita käytettävän alustana, johon voitaisiin esimerkiksi yhdistää tieto EU-alueen ulkopuolelta tulevan oleskelulupaa varten edellytettävästä tunnistautumiskäynnistä ulkomaan edustustossa ja tätä kautta pyrkiä mahdollistamaan henkilön tunnistautuminen. Lompakkoa voitaisiin käyttää myös alustana asiakirjojen liikuttamiseen viranomaisasiointissa. Toisaalta keskusteltiin eIDAS-kokonaisuuden yhteydestä elämäntapahtumälähtöiseen digitalisaatioon ja näiden erilaisesta filosofiasta, jos digilompakko nähdään enemmän infrastruktuuriratkaisuna elämäntapahtumälähtöisen katsannon sijaan.

Edellisen hallituskauden aikana eduskuntaan jääneen digitaalisen identiteetin säädöshankkeen jälkimainingeissa Digi- ja väestövirasto on jatkanut digitaalisen identiteetin mahdollistamisen pohdintoja. Yhtenä vaihtoehtona on pohdittu digitaalista lompakkoa ja sen mahdollisuutta toimia välineenä, jota kautta maahan muuttava henkilö voisi tunnistautua vahvaa matalammalla tasolla. Tällöin henkilö voisi saada henkilötunnusta matalamman tasoisen tunnisteon, jonka tulisi olla myöhemmin yhdistettävissä henkilötunnukseen. Keskusteluissa on erityisesti korostunut tarve yhdelle keskitetyille tunnukselle eri organisaatioiden myöntämien keino- ja tunnuksien sijaan huomioiden myös kattavan rekisteröinnin rooli turvallisuusnäkökulmasta. Todettiin, että tähän kehittämistyöhön palataan työryhmän seuraavassa kokouksessa osana tunnistautumisen kokonaisuutta.

5. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12:05.